

Před odbornou komisí vědecké rady VA AZ pro obhajoby ve vědním oboru „Operační umění a všeobecná taktika“ byly obhájeny v únoru 1969 dvě kandidátské disertační práce.

Plukovník ing. Josef Mareš obhajoval práci na téma

„Protivýsadeková obrana — důležitá součást obrany teritoria“.

V úvodní části disertanta ujasňuje úlohu a místo protivýsadekové obrany v rámci konkrétních podmínek ochrany a obrany státního území ČSSR. Považuje ji za podstatnou součást obrany teritoria a svým významem ji řadí hned za protiraketovou a protivzdušnou obranu státu. Protivýsadeková obrana teritoria má výrazně národní charakter, úzce navazuje na ostatní oblasti obrany teritoria a je nezbytným předpokladem všech ostatních opatření na teritoriu. Rozsah a kvalita příprav musí odpovídat především možnostem nepřítele.

Druhá kapitola práce řeší úlohu a zásady použití vzdušných výsadků NATO a vyhodnocuje současné opatření armád NATO ke zvýšení manévrovosti pozemních vojsk.

Podle názoru disertanta v další části práce zůstávala obrana teritoria dlouho bezdůvodně opomíjena. Proto považuje za naléhavou potřebu teoreticky ujasnit a rozpracovat zásady, obsah a formy boje s nepřátelskými výsadbami na teritoriu.

Kromě problému nedostatku sil a prostředků k obraně teritoria vyvstávají do popředí zejména problémy řízení protivýsadekové obrany, rozdělení odpovědnosti za boj s výsadbami, určení úlohy a místa jednotlivých ústředních i místních územních orgánů. Navrhuje řídit protivýsadekovou obranu teritoria na principu vojenského velení, s přesně vymezenou pravomocí a odpovědností vůči všem silám a prostředkům, které se na ní podílejí.

V disertační práci navrhuje zásadně zdokonalit obranu a ostrahu zvláště důležitých objektů na teritoriu, aby odpovídala soudobým prostředkům napadení. Doporučuje aplikovat základní ustanovení Polního a Bojového řádu ČSLA i na podmínky obrany vlastního území.

Hlavní úlohu vyšších vojenských orgánů a jejich uplatnění při řízení protivýsadekové obrany teritoria vidí disertant v organizaci zjišťování a ničení nepřítele do doby jeho vysazení na našem území. K tomu mají centrální orgány účinně

KANDIDÁTSKÉ

DISERTAČNÍ

PRÁCE

prostředky, kterými územní orgány nižších stupňů nedisponují.

K přímému řízení boje s výsadky měla by být delegována pravomoc rozhodovat na nižší orgány a jen podle konkrétní situace by měl být předvídán v jejich prospěch zásah prostředky vyšších orgánů.

Další část disertace se zabývá odstraněním dosavadního nedostatku sil, potřebných pro boj s výsadky. Dokazuje, že úměrně počtům vojsk operačního určení, úměrně stupni ohrožení teritoria, ekonomickým a lidským možnostem země, musí být vytvořeny i územní vojenské jednotky, nezávislé na vojských operačních určení.

Základem těchto jednotek by měly být kádrové jednotky, vytvořené a dislokované vzhledem k zájmům obrany teritoria v nejvíce ohrožených oblastech. Územní jednotky by měly být udržovány na určitém stupni pohotovosti, připravené jak k včasnému zasazení, tak k rozvinutí dalších územních jednotek, nejlépe na míličním principu.

Vzhledem k požadavkům konkrétních potřeb protivýsadkové obrany jednotlivých územních celků autor jako nejvhodnější doporučuje praporeční a brigádní organizaci, zahrnující různý počet základních organizačních taktických i technických celků.

Jejich odborná připravenost by měla odpovídat charakteru většiny úkolů, které mohou vznikat při obraně a ochraně teritoria. Těmto úkolům bude třeba přizpůsobit organizaci a strukturu týlových a technických orgánů, jednotek a zařízení.

Pro komplexní řešení potřeb obrany a ochrany teritoria navrhuje vytvoření nových vojenských jednotek, zrušení jednoúčelového zaměření dosud existujících jednotek CO a využití všech sil a prostředků [včetně nevojenských].

V dalších kapitolách disertant formuluje obecné zásady boje s výsadky a rozvádí možnosti aplikace ustanovení řádů a předpisů v odlišných podmínkách organizace a řízení boje v zápolí. Hlavní pozornost věnuje zásadám organizace průzkumu, zjišťování výsadků a zásadám vedení boje územními ozbrojenými složkami.

Poslední kapitola disertace je věnována metodice přípravy, plánování a řízení protivýsadkové obrany územními vojenskými orgány na nižších stupních.

Kandidátská disertační práce je uložena v Ústřední tajné knihovně VA AZ.

Podplukovník ing. František Kopecký obhajoval kandidátskou disertační práci na téma:

„Vliv účinků soudobých protitankových prostředků vojsk NATO na vznik ztrát živé síly u motostřeleckého pluku, vedoucího rozhodnou bojovou činnost z vozidel.“

Práce se zabývá rozbořem vzniku a výše pravděpodobných ztrát na živé síle, způsobených motostřeleckému pluku protitankovými prostředky vojsk NATO (USA a NSR) při vedení útoku převážně na bojových vozidlech — na tancích a obrněných transportérech.

Neklade si za cíl řešit problematiku výpočtu ztrát v celém širokém komplexu, ale jejím cílem je — „najít vhodnou metodu pro výpočet ztrát na živé síle u vlastních vojsk, pomocí níž se snažit o získání co nejobektivnějších podkladů pro jejich další případné využití na samostatných počítacích“. Disertant uvádí, že jde teprve o první kroky při hledání přesnějších metod výpočtu ztrát.

Kandidátská disertační práce je učená do šesti hlav, které současně vyjadřují metodický postup disertanta při analýze problému. V hlavě I. až III. jsou obsaženy kalkulační údaje řešené problematiky. Hlavy IV. a V. tvoří podstatu kandidátské disertační práce.

První hlava „Metodika práce“ obsahuje předpoklady a různá hlediska, které disertant bere v úvahu při tvorbě metody výpočtu ztrát. V podstatě zde uvádí postup při řešení úkolu, rozpracován je jen z hlediska účinků protitankových zbraní nepříteli.

Ve II. hlavě „Možnosti vlastních vojsk pro vedení útoku na bojových vozidlech“ disertant uvádí některá ustanovení našich bojových řádů o problémech boje vedeného na bojových vozidlech. Kromě toho jsou zde vyobrazeny bojové sestavy čety na OT.

Třetí hlava pojednává o možnostech vojsk NATO pro vedení boje protitankovými prostředky. Jsou zde zahrnuty hlavní údaje o organizaci, technických datech PT zbraní a zásady vedení obranného boje vojsk NATO.

Ve čtvrté kapitole „Postup při zjišťování ztrát na živé síle, způsobených motostřeleckému pluku palbami protitankových prostředků nepříteli v útočném boji, vedeném převážně na bojových vozidlech“, disertant uvádí vlastní metodu zjišťování ztrát, v níž využívá jednoduchých matematických vztahů.

Pátá hlava práce „**Rozbor omezujících faktorů**“ zpřesňuje rozpracovanou metodu a dosažené závěry o ztrátách na živé síle, uvedené v předcházející části disertace. Zpřesnění výsledků dosahuje zkoumáním dalších faktorů, které mají bezprostřední vliv na výšku ztrát. Autor si všímá především těchto činitelů: vlivu terénu, počasí, denní doby, vycvičenosti obsluh protitankových prostředků nepřítele

a vlivu psychické připravenosti obsluh protitankových prostředků nepřítele.

Šestá hlava obsahuje celkový závěr práce. Disertant v něm v podstatě shrnuje všechny dílčí závěry a dříve uvedené výsledky společně s algoritmem celého úkolu.

Také s touto disertační prací je možno se seznámit v Ústřední tajné knihovně VA AZ.